

Posudek oponenta

Bc. Zdeňka Hašková - Říhová, Každodenní život v Plasích v 19.století s didaktickým využitím tématu. Diplomová práce pod vedením doc. PhDr. Jana Kiliána, Ph.D., Katedra historie Pedagogické fakulty Západočeské univerzity v Plzni, 2015, 77 str. + 5 stran textových a 5 obrazových příloh.

Se zájmem jsem si přečetl práci kolegyně Haškové-Říhové, která nesporně začlenila do svého závěrečného absolventského opusu mnoho cenných informací a poznatků. Při posuzování její diplomové práce jsem ale poněkud na rozpacích. Plasy a jejich dějiny i kulturní vývoj jsou častým předmětem badatelského zájmu regionální historiografie, odborného bádání i vlastivědné publicistiky. Ostatně při naší katedře historie bylo zpracováno během uplynulých desetiletí několik diplomek, zaměřených na Plasy, naposledy to byla práce věnovaná plaským spolkům a občanskému životu v 19.století (tu též autorka cituje, Procházková 2008). Lokální dějepisectví je poměrně dosti bohaté, naposledy důkladně shrnuto ve dvoudílném sborníku, vydaném k 850.výročí plaského kláštera (1996 a 1997). Již méně autorka využila materiál obsažený v příspěvcích, vydávaných plaským archivem a okresním muzeem severního Plzeňska v Mariánské Týnici. Ovšem její práce má jiné, převážně didaktické zaměření, autorka si nekladla za cíl shrnout podrobně dějiny Plas. Její diplomová práce se skládá vlastně ze dvou částí, ne úplně organicky propojených – téma Plasy a téma každodenní život 19.století. Práce také není rozsáhlá, i když o badatelské píli svědčí bohatý poznámkový aparát (169 položek na 77 stran). Pravdou je, že podstatnou část práce zabírají obecné pasáže, týkající se každodenního života v Čechách ve sledovaném období (více méně kompilace z prací Mileny Lenderové) bez konkrétní či jen minimální vazby na Plasy a Plasko. Jak autorka uvádí, její didaktický projekt by tak mohl být využit při výuce dějepisu i kdekoliv jinde. Problémem je právě to skloubení s danou lokalitou. Části týkající se Plas jsou často kusé až povrchní. Např. při zpracování demografických, sociálních i náboženských poměrů mohly být využity daleko více vydané prameny a statistiky. Jistě by práci obohatil i hlubší ponor do záznamů matrik, kdy mohl být daleko plastičtěji zobrazen sociální obraz Plas v přelomovém 19.století. Do větší hloubky mohly být zpracovány kapitoly o dopravě, cestování, ekonomickém vývoji či o proměnách sociální struktury Plas. Příliš se nedovíme ani o rodu Metternichů a jeho klíčovém přínosu pro rozvoj Plas. Výstavba železniční plzeňsko-žatecké dráhy měla tu zásadní význam, jistě by se daly sehnat nějaké grafické, obrazové přílohy. V souvislosti s výstavbou dráhy mohlo být více pojednáno o katastrofální povodni, která narušila stavební práce (doloženo přece mnoha dobovými články i obrázky). Železniční spojení mělo dopad i na cestování, autorka se nezmínila o tehdy vznikajícím Klubu českých turistů, ani o prvních původcích z konce 19.století. Když již hovořím o přílohách, mohly být pestřejší. Obrazová příloha č.1 uvádí fotografii Jiráska, Machara a plaského lékaře Bateka, ale z kterého je roku, při jaké příležitosti tyto osobnosti Plasy navštívily? (v textu o tom není zmínka). Totéž ohledně datace platí u snímku rodiny Strettiů. Další dobové fotografie a snímky jsou jen zlomkovým výběrem z bohatého dochovaného ikonografického fondu s tematikou Plas. Nemluvě o dobových mapách a plánech či vedutách. Bohatší jsou údaje o některých plaských spolcích, ale zcela chybí údaje o počátcích sportovního života (Sokol ad.). Kapitola 13 s názvem Slavní rodáci přináší přehled osobností, ale u většiny chybí datum úmrtí, i odkaz na literaturu (např. Antonín Wiehl). Nevytýkám autorce, že se nevěnovala více třeba tvůrcům plaského baroka, sledovala totiž jiné cíle, nicméně o Dienzenhoferovi se mohla zmínit, stejně jako o dalších barokních umělcích. Ani pasáže o školství nejsou příliš konkrétní (prameny chybí?). Poněkud neorganicky – z hlediska zaměření na 19.století – působí exkurz o dějinách cisrečiáckého řádu (pro žáky ZŠ dost náročný, autorka mohla vysvětlit i původ jména řádu, zmiňuje sice francouzské Cîteaux, ale nikoliv jeho latinské

označení Cistertium). Jinak samotný didaktický projekt by bylo nutné ověřit v pedagogické praxi (autorka si to zkusila?), nicméně jeho spojitost s Plasy je minimální. Např. další exkurz k dějinám mýdla je zajímavý (ale týká se severočeské rodiny Schichtů, tedy Ústí nad Labem, ne Plas), ale takových exkurzů mohla autorka zařadit libovolně více, třeba i konkrétněji (železářství a kamnářství v Plasích!). Celkově na mne působí předložená práce jako mozaika, spíše jako koláž než logicky uspořádaná a vzájemně propojená, navazující struktura směřující k jasným závěrům. Na pravopis jsem se příliš nezaměřoval, nicméně upozorňuji, že habsburská monarchie se nepíše s velkým H (opakovaný výskyt). Jistě dobře míněný cíl „propojit dějiny každodennosti s regionální historií“ (s.6 úvodu) nebyl dle mého soudu zcela realizován. Nicméně cením si autorčiny péle a badatelského úsilí, a proto přes uvedené výhrady hodnotím práci jak dobrou a doporučuji ji k obhajobě.

Profesor PhDr. Jan Kumpera, CSc.
V Plzni 23. července 2015

